

PODSUMOWANIE DIALOGU W GMINIE WYRYKI

Dialog z dnia 11 maja 2026 roku

Dialog w gminie Wyryki

11 maja odbyło się ostatnie z serii czterech dialogów wokół pomysłu utworzenia Sobiborskiego Parku Narodowego. Mieszkańcy gminy Wyryki oraz okolicznych gmin rozmawiali o plusach i minusach utworzenia parku. Organizatorem spotkań jest [Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków \(OTOP\)](#).

Jaki był cel spotkania?

Spotkanie miało trzy cele: **usłyszenie** co mieszkańcy myślą o przyszłości gminy, **poznanie nastrojów** dotyczących projektu parku narodowego i **porozmawianie** o możliwych kierunkach rozwoju regionu.

Jak wyglądało spotkanie?

Dialog rozpoczął się od rundy zapoznawczej i przedstawienia stanowisk w temacie projektu parku narodowego. W dialogu wzięło udział 9 osób zasiadających w kręgu. Pozostałe osoby mogły zabrać głos będąc na publiczności. Spotkanie prowadziły dwie doświadczone i niepracujące w OTOP facylitatorki, które dbały o jego sprawny przebieg. Całe spotkanie trwało trzy godziny.

Kto wziął udział w dialogu?

autor merytorycznej części
propozycji parku

prezes OTOPu

sołtys

przedstawicielka KGW

pracownik Lasów
Państwowych

przedsiębiorca

wójt gminy

pracownik hotelu

rolnik, myśliwy

grupa mieszkańców
zgromadzonych na publiczności

W czwartym dialogu łącznie wzięło udział około **25 osób**, które reprezentowały **różne grupy mieszkańców gminy i okolic**. Były wśród nich osoby pracujące i na emeryturze, przeciwnicy parku, przyrodnicy, leśnicy, osoby w różnym wieku, z różnym wykształceniem i poglądami.

Co łączy uczestników dialogu?

Ta część pokazuje: najważniejsze punkty, w których większość uczestników spotkania miała podobne poglądy i zgadzała się w swoich opiniach.

Potrzeba pogodzenia ochrony przyrody z życiem mieszkańców

Najważniejsza jest ta harmonia między przyrodą, a człowiekiem, więc z jednej strony warto chronić przyrodę, a z drugiej nie zapominać o ludziach. Jest jakaś symbioza u nas, która funkcjonuje od lat, więc ważne, żeby każdej strony wysłuchać, jeśli te spotkania mają nam służyć

Łączy nas przyroda i gospodarka, żeby wilk był syty i owca cała, musimy się dogadywać jakoś razem

Wszystkim nam zależy na przyrodzie, na lesie. Tutaj za nami stoją mieszkańcy, rolnicy, musimy się trochę obrócić w drugą stronę, jak zrobić, żeby nam było dobrze. I żeby była ochrona przyrody i mieszkańcom też żeby żyło się lepiej

Myślę, że to wartość miejsca w którym się znajdujemy, to są te spotkania, podczas których rozmawiamy i jest też ta wartość przyrodnicza i kulturowa i społeczna. Widzimy jak to się wszystko zazębia, ten cały ekosystem, coś co funkcjonuje tutaj od lat, pod względem przyrodniczym i społecznym

Troska o ludzi zatrudnionych w lesie. Chcemy dla nich jak najlepiej

Mam mnóstwo przyjaciół wśród leśników, to przecież jest jedna wielka rodzina, i widzę widmo stracenia pracy, bo wszyscy nie zostaną zatrudnieni w parku

Część moich ówczesnych znajomych przestało pracować w nadleśnictwie i zaczęło pracować w parku. Po dziś dzień się przyjaźnimy. Oni żyją, kiedyś im się wiodło lepiej, bo mieli wyższe pobory, teraz mają niższe

Jeśli stracą ludzie prace, to mnie to też dosięgnie w pewnym momencie. Bo już nie raz mieliśmy przykład z państwami, które toczą wojny, że jak jest wojna, to potem cały świat ma problem, i podejrzewam, że tak też jest z lasami. Tracą pracę ludzie w lesie, no to można powiedzieć, że my tutaj też mamy takie małe państwo i też będziemy odczuwać wszyscy te skutki

Poza tym Nadleśnictwo Włodawa to są wszelkie dodatki, to są duże pieniądze, to jest rozwój naszych rodzin, nasze prace

Zdaję sobie sprawę z tego, że w parku też pracują Zulowcy, mają też swoje zadania, one są bardzo podobne do pracy w Lasach Państwowych, ale można powiedzieć, że to są znacznie mniejsze pakiety i niekoniecznie zostaną zatrudnione te wszystkie strony

Odczuwamy radość z obcowania z przyrodą, a w lesie szukamy przygody

To jest to obcowanie z przyrodą, cały czas trzeba coś znajdować takiego co człowieka ucieszy. Za każdym wyjściem do lasu, jeżeli nie jest to wyjście stricte zawodowe, tylko takie na luzie zawsze coś ciekawego się znajdzie

Las to jest zawsze dla mnie jakaś przygoda. Szczególnie to doceniam, bo przychorowałem i jak wróciłem, to wtedy jeszcze bardziej doceniam to, że ten las tutaj jest i daje mi tak dużo poweru do życia

Ja teraz zapytam Was państwa ekologów, co dla Was znaczy polowanie? Bo wy też idąc do lasu, musicie się przygotować, tak jak my, zaopatrzyć się w sprzęt - aparat. Wy też polujecie tylko z aparatem. Nie ma żadnej różnicy między naszym a waszym myślistwem. Do lasu też idziecie po przygodę

I tak z rozpędu jeżdżę tutaj już 17 lat, ponieważ tak bardzo mi się tutaj spodobało

Wspaniały jest ten moment, kiedy albo obserwator przyrody albo myśliwy gdzieś przystaje i widzi to, po co wstawał bardzo wcześnie rano

Jestem człowiekiem, który jest zainteresowany przyrodą, takiej przyrody jaka jest tutaj, nie znam. Bardzo się cieszę, że ją miałam przyjemność i będę jeszcze eksplorować

Uznajemy problem suszy za poważny i za coś, czym powinniśmy się zająć

Można by doprowadzić do takiego samego stanu, w jakim jest aktualnie Park Kampinoski, który jest miejscem rewelacyjnym i na pewno chroni się tam łatwiej stosunki wodne, ponieważ jest miejscem, gdzie jest mniej pól do konfliktu z tym problemem, bo susza jest problemem

No a poza tym oczywiście chodzi o to, że gatunki cenne, które tutaj występują też są z tą wodą związane, dlatego na pewno należałoby ją zatrzymywać za wszelką cenę

To co zwraca moją uwagę tutaj to piękne obszary bagienne, torfowiska, mszary i naprawdę takie krajobrazy, których w Polsce jest bardzo niewiele. I dlatego jakoś życzyłbym sobie, żeby rzeczywiście wszystkimi sposobami jakoś zachowywać je, zwłaszcza w obliczu tego, że mierzymy się z wielkimi suszami i takie miejsca są taką gąbką, które tą wodę chłoną i przetrzymują

Kwestią zasadniczą jest woda, w Hańsku mówiło się o wodzie, ekolodzy zajmijcie się wodą

Takie gatunki jak żurawie, których mówi się, że jest dużo, ale będzie ich coraz mniej obawiam się, bo jest susza. No one będą właśnie się przechowywały w takich miejscach, gdzie tą wodę uda się zatrzymać i te torfowiska będą mokre

Dostrzegamy, jak wiele korzyści daje nam las: psychicznych, ekonomicznych, estetycznych

Ogólnie to lubię chodzić do lasu, lubię chodzić na grzyby, jagody

Łączy nas miłość do tego miejsca. Mieszkańcy wiadomo. Ja też to miejsce kocham jako moją drugą ojczyznę

To jest to niezwykle bogactwo przyrodnicze naszych obszarów, tak wielu obszarów bardzo cennych przyrodniczo, złożonych form ochrony przyrody o bardzo rozległych obszarach

Las jest związany też z pracą, wiele osób z okolic w nim pracuje, jako prywatne firmy pozyskują z nich surowiec

Dla mnie las to miejsce, z którego pozyskujemy drewno, opał, więc z perspektywy mieszkańca to się wiąże z kwestią gospodarczą

Lubię ten las. Czasami patrzę na niego bardziej romantycznie, czasami oczami fachowca

Las Sobiborski dla mnie stał się drugim domem

Lasy Państwowe Nadleśnictwa Sobibór to też firma, której nie można pominąć jednego, to jest firma wnosząca na nasz rynek lokalny rynek pracy, rynek usług

Co **różni** uczestników dialogu?

Ta część pokazuje: najważniejsze punkty, w których uczestnicy spotkania różnili się w swoich opiniach i poglądach.

Ochrona przyrody na terenach wiejskich prowadzi do konfliktu między potrzebą zachowania cennych gatunków i ekosystemów, a codziennymi problemami rolników i lokalnych społeczności

I w takich miejscach, gdzie się kiedyś tam przyjdzie na polowanie, siądzie się i zobaczy te zachody słońca, ciągnące żurawie (rolnicy patrzą na nie inaczej, myśliwym są obojętne, ale ornitologów cieszy, że ta populacja tutaj jest wielka)

Bobry są pod ochroną i nie możemy nic z nimi zrobić. Lasy są niszczone. Z perspektywy rolnika jest duży problem ze zwierzętami pod ochroną

Do nas co roku przylatują żurawie. Teraz jest ich 3-4. Mi nie przeszkadzają, ja nie mam pola, tak jak tutaj pan mówił

Nasze polskie prawo nie jest dostosowane. Teoretycznie jak żuraw wybiera mi kukurydzę, to ja go nie mogę spłoszyć, bo on jest zwierzęciem i ja go powinienem omijać szerokim łukiem

Pozostałe tereny bardzo cenne przyrodniczo to jest miejsce gniazdowania rzadkich ptaków, takich jak bocian czarny, sławny puszczyk czarny, który stałby się emblematem parku

Uznałem ten teren jako miejsce wybitnie ciekawych miejsc bagiennych, leśnych bagien, na których żyje przede wszystkim majestatyczny puszczyk mszarny, którego ja na przykład nigdy nie widziałem. Zawsze chciałem go zobaczyć

Park narodowy może stać się impulsem rozwoju regionu, ale jednocześnie może wpłynąć na dotychczasowy sposób życia lokalnej społeczności

Plusy parku z mojej perspektywy to subwencje dla samorządu, możemy ugrać coś dla gminy, jakąś drogę, jakieś dotacje na przykład

Chodzi o to, że więcej ludzi obejrzałoby naszą miejscowość

To się będzie działo wszędzie. O tym też starosta bieszczadzki mówi, że musi, chociaż mu się serce kraje, wydawać decyzje odmowne o budowie, bo takie jest prawo niestety. I to nie jest wina ekologów. Takich mamy rządzących niestety

Utworzenie tutaj najwyższej formy ochrony przyrody, jakim jest park narodowy, jest takim uwypukleniem perły tego regionu

Nie wydaje mi się, żeby ludzie kierując się takimi względami turystycznymi, szukali map nadleśnictw, nie mówię tego konfrontacyjnie, tylko ludzie jeżdżą, żeby zobaczyć dziką przyrodę, poruszać się po wyznaczonych szlakach, które są opisane

Ilość surowca drzewnego poza opałem takiego surowca wykorzystywanego, którego nadleśnictwo dostarcza na rynek generuje miejsca pracy

Gdy zabierze się nam część obwodu, to tak jakby zabrało nam się przychody z części gospodarstwa

Jedni sądzą, że przyroda jest chroniona wystarczająco, inni, że można byłoby zrobić dla niej więcej

Nie widzę potrzeby zmiany na tym terenie, formy dla formy, bo jeżeli wszystko jest prowadzone wzorowo, to po co zmieniać formę

I moje zdanie jest takie, że formy ochrony przyrody, które mamy teraz są wystarczające. I że mamy faktycznie obok Poleski Park Narodowy i słuchając tutaj wszystkich wypowiedzi, no to ludzie nie są za tym, żeby tworzyć ten Sobiborski Park Narodowy

Na terenie Nadleśnictwa Sobibór, istnieje Sobiborski Park Krajobrazowy, 7 rezerwatów, świetnie zarządzane lasy ze strefami ochrony ścisłej wszystkich gatunków ptaków, które są tutaj. Prowadzone są badania naukowe, prowadzona jest czynna ochrona żółwia, czyli wszystkie cele ochrony przyrody są spełnione, więc jeżeli są spełnione, to czemu ma powstać park?

Nasza przyroda potrzebuje dużych form ochrony, formy rezerwatowe mimo wszystko nie są tak skuteczne

Każda z instytucji która za to odpowiada, czyli nadleśnictwa, samorządy, wody polskie, czy parki krajobrazowe mają masę innych obowiązków, dużo innych obszarów pod opieką, dlatego instytucja parku narodowego z pewnością by to uchroniła lepiej

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków

[Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków \(OTOP\)](#) jest polską organizacją społeczną, która działa na rzecz ochrony przyrody. Wizja OTOP opiera się na przekonaniu, że możemy żyć w harmonii z naturą, dbając o jej bogactwo. Organizacja działa na terenie całej Polski od 35 lat.

CYKL DIALOGÓW KOORDYNUJE:

ANNA TREIT

ANNA.TREIT@OTOP.ORG.PL

WIĘCEJ INFORMACJI O OTOP:

OTOP.ORG.PL

BIURO@OTOP.ORG.PL

To podsumowanie prezentuje głosy i opinie uczestników dialogu w Wyrykach. Cytaty zostały zanonimizowane, uporządkowane i opracowane przez badaczkę społeczną. Dialog poprowadziły facylitatorki z Fundacji Nowej Wspólnoty.

